

Eduskunnan vastaus EV 32/2020 vp – HE 38/2020 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain, työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain ja työttömyyskassalain väliaikaisesta muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain, työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain ja työttömyyskassalain väliaikaisesta muuttamisesta (HE 38/2020 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta (StVM 5/2020 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lausuman:

Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää välittömästi keinoja työttömyysturvaetuuksien käsittelyn sujuvoittamiseksi ja varmistaa työttömyyskassojen ja Kansaneläkelaitoksen etuuksien toimeenpanon niin, että etuudet pystytään maksamaan viivytyksettä.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

työttömyysturvalain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan väliaikaisesti työttömyysturvalain (1290/2002) 1 luvun 5 §:n 1 momentin 6 kohta, 5 luvun 13 § ja 7 luvun 10 §, sellaisina kuin niistä ovat 5 luvun 13 § ja 7 luvun 10 § laeissa 1049/2013, 1457/2016 ja 1138/2017, sekä *lisätään* 5 lukuun väliaikaisesti uusi 3 a § ja 6 luvun 7 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1081/2016, väliaikaisesti uusi 4 momentti seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 32/2020 vp

1 luku

Yleiset säännökset

5 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

6) *lomautuksella* työsopimuslain 5 luvussa tarkoitettua tuotannollisiin ja taloudellisiin syihin perustuvaa työnantajan päätökseen perustuvaa lomautusta ja työnantajan aloitteesta tapahtuvaa työnantajan ja työntekijän keskinäiseen sopimukseen perustuvaa lomautusta;

5 luku

Työttömyyspäivärahan saamisen edellytykset

3 a §

Palkansaajan työssäoloehto poikkeustilanteessa

Jos 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu vakuutettu ei täytä 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua jäsenyysehtoa ja 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua työssäoloehto, hänellä on kuitenkin oikeus ansiopäivärahaan, jos hän on ollut vakuutettuna vähintään 13 edellistä viikkoa ja hän vakuutettuna ollessaan on ollut vähintään 13 kalenteriviikkoa 4 §:ssä tarkoitettussa työssäoloehdottomuudessa luettavassa työssä.

Jos 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu vakuutettu ei täytä 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua jäsenyysehtoa ja 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua työssäoloehto, hänellä on kuitenkin oikeus ansiopäivärahaan, jos hän on ollut vakuutettuna vähintään kuusi edellistä kuukautta ja hän vakuutettuna ollessaan on ollut vähintään 26 kalenteriviikkoa 4 §:ssä tarkoitettussa työssäoloehdottomuudessa luettavassa työssä.

Jos työnhakija ei täytä 3 §:ssä tarkoitettua työssäoloehto, hänellä on oikeus peruspäivärahaan, jos:

1) 3 §:n 1 momentissa tarkoitettu työnhakija on ollut vähintään 13 kalenteriviikkoa 4 §:ssä tarkoitettussa työssäoloehdottomuudessa luettavassa työssä;

2) 3 §:n 2 momentissa tarkoitettu työnhakija on ollut vähintään 26 kalenteriviikkoa 4 §:ssä tarkoitettussa työssäoloehdottomuudessa luettavassa työssä.

Eduskunnan vastaus EV 32/2020 vp

13 §

Ostavastuuauka

Ostavastuuauka on viisi arkipäivää, joina henkilö on ollut työttömänä työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa. Ostavastuuauka asetetaan kerran 6 luvun 7 §:ssä säädettyä työttömyyspäivärahan enimmäisaikaa kohti.

Ostavastuuaukaa ei kuitenkaan aseteta, jos päivärahauden enimmäisaika alkaisi vuoden kuluessa edellisen enimmäisajan alkamisesta ja jos ostavastuuauka on asetettu edellisen päivärahauden enimmäisajan alkaessa.

Ostavastuupäiviksi ei lueta niitä päiviä:

- 1) joina henkilö ei täytä ansio- tai peruspäivärahan saamiselle 2 luvussa säädettyjä edellytyksiä;
- 2) joina henkilö työllistyy yritystoiminnassa tai omassa työssään, jos työllistyminen kestää yhdenjaksoisesti enintään kaksi viikkoa;
- 3) joilta henkilöllä ei ole oikeutta työttömyyspäivärahan 2 a tai 3 luvussa tarkoitettujen rajoitusten vuoksi;
- 4) joilta henkilöllä ei ole oikeutta soviteltuun työttömyyspäivärahan 4 luvun 3 §:ssä säädettyjen työaikarajojen ylittymisen vuoksi.

Ostavastuuaukaan luetaan kuitenkin 3 luvun 3 §:n 4 momentissa tarkoitettu sairausvakuutuksen päivärahan ja kuntoutusrahan ostavastuuauka. Ostavastuupäiviksi luetaan myös ne päivät, joilta henkilölle on maksettu työttömyysetuutta 10 luvun perusteella.

Henkilöllä on 1—4 momentista huolimatta oikeus työttömyyspäivärahan, jos työnteon estymisen syynä on sellainen työtaistelutoimenpide, jolla ei ole riippuvuussuhdetta hänen työehtoihinsa tai työoloihinsa ja jos hän muutoin täyttää työttömyyspäivärahan saamisen edellytykset.

Ostavastuuajalta maksetaan sitä työttömyyspäivärahaa, johon työnhakijalla on oikeus työttömänä ollessaan. Ostavastuuajasta, jolta maksetaan työttömyyspäivärahaa, ei anneta päätöstä.

6 luku

Työttömyyspäivärahan määrä ja kesto

7 §

Päivärahauden enimmäisaika

Lomautuksen ajalta maksettua työttömyyspäivärahaa ei oteta huomioon laskettaessa 1 momentin mukaista enimmäisaikaa.

Eduskunnan vastaus EV 32/2020 vp

7 luku

Työmarkkinatukea koskevat yleiset säännökset

10 §

Ostavastuu aika

Ostavastuu aika on viisi arkipäivää, joina henkilö on ollut työttömänä työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa.

Ostavastuupäiviksi ei lueta niitä päiviä:

- 1) joina henkilö ei täytä työttömyysetuuden saamiselle 2 luvussa säädettyjä edellytyksiä;
- 2) joina henkilö työllistyy yritystoiminnassa tai omassa työssään, jos työllistyminen kestää yhdenjaksoisesti enintään kaksi viikkoa;
- 3) joilta henkilöllä ei ole oikeutta työttömyysetuuteen 2 a tai 3 luvussa tarkoitettujen rajoitusten vuoksi;
- 4) joilta henkilöllä ei ole oikeutta soviteltuun työttömyysetuuteen 4 luvun 3 §:ssä säädettyjen työaika-rajojen ylittymisen vuoksi;
- 5) joilta henkilöllä ei ole oikeutta työmarkkinatukeen 2 §:n mukaisen odotusajan vuoksi.

Ostavastuu aikaan luetaan kuitenkin 3 luvun 3 §:n 4 momentissa tarkoitettu sairausvakuutuksen päivärahan ja kuntoutusrahan ostavastuu aika. Ostavastuupäiviksi luetaan myös ne päivät, joilta henkilölle on maksettu 10 luvun perusteella työmarkkinatukea.

Ostavastuu aikaa ei kuitenkaan edellytetä, jos henkilö muutoin täyttää työmarkkinatuen saamisen edellytykset ja:

- 1) hänen oikeutensa työmarkkinatukeen alkaa välittömästi 6 luvun 7 tai 9 §:ssä tarkoitettua työttömyyspäivärahan enimmäisajan täytyttyä; tai
- 2) hänen työntekonsa estyy sellaisen työtaistelutoimenpiteen takia, jolla ei ole riippuvuussuhdetta hänen työehtoihinsa tai työoloihinsa.

Ostavastuu ajalta maksetaan työmarkkinatukea. Ostavastuu ajasta, jolta maksetaan työmarkkinatukea, ei anneta päätöstä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ja on voimassa 6 päivään heinäkuuta 2020.

Lain 5 luvun 3 a §:ää sovelletaan 16 päivästä maaliskuuta 2020 alkaen työnhakijaan, joka on ollut työssäoloehdon täyttävässä työssä vähintään yhden kalenteriviikon 1 päivänä maaliskuuta 2020 jälkeen. Mainittua pykälää ei sovelleta 6 luvun 7 §:ssä tarkoitettua enimmäisajan ollessa kesken, eikä sitä myöskään sovelleta, jos työssäoloehdon täyttymisen perusteella alkava enimmäis-aika alkaisi 6 päivänä heinäkuuta 2020 tai sen jälkeen.

Lain 5 luvun 13 §:ää ja 7 luvun 10 §:ää sovelletaan ostavastuu aikaan, jonka ensimmäinen päivä on 16 päivänä maaliskuuta 2020 tai sen jälkeen, mutta ennen 7 päivää heinäkuuta 2020.

Lain 6 luvun 7 §:n 4 momenttia sovelletaan työttömyyspäivärahaan, jota maksetaan 16 päivänä maaliskuuta 2020 tai sen jälkeen alkaneen lomautuksen perusteella ajalta, joka alkaa 16 päivänä maaliskuuta 2020 tai sen jälkeen ja päättyy 30 päivänä kesäkuuta 2020.

Laki

työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään työttömyysetuuksien rahoituksesta annettuun lakiin (555/1998) väliaikaisesti uusi 4 b ja 23 a § seuraavasti:

4 b §

Omastuuajalta maksettavan ansiopäivärahan rahoitus

Palkansaajalle omastuuajalta maksettava ansiopäiväraha rahoitetaan kokonaan valtionosuudella, joka muodostuu perusosasta ja ansio-osasta. Valtion osuus maksetaan Työllisyysrahastolle valtion osuuden ennakon yhteydessä arvioon perustuen. Valtion osuuden lopullinen määrä vahvistetaan työttömyyskassojen rahoitusosuuksien vahvistamisen yhteydessä Finanssivalvonnan työttömyyskassakohtaisten tilastojen perusteella.

8 luku

Maksuosuuksien siirto

23 a §

Omastuuajalta maksettavan peruspäivärahan rahoitus

Palkansaajalle omastuuajalta maksettava peruspäiväraha rahoitetaan kokonaan valtionosuudella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 ja on voimassa 6 päivään heinäkuuta 2020.
Tätä lakia sovelletaan, jos omastuuaja on alkanut 16 päivänä maaliskuuta 2020 tai sen jälkeen mutta ennen 7 päivää heinäkuuta 2020.

Laki

työttömyyskassalain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään työttömyyskassalakiin (603/1984) väliaikaisesti uusi 25 b § seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 32/2020 vp

25 b §

Omapastuuajalta maksettavan ansiöpäivärahan rahoitus

Yrittäjälle omapastuuajalta maksettava ansiöpäiväraha rahoitetaan kokonaan valtionosuudella, joka muodostuu perusosasta ja ansio-osasta. Valtion osuus maksetaan Työllisyysrahastolle valtion osuuden ennakon yhteydessä arvioon perustuen. Valtion osuuden lopullinen määrä vahvistetaan työttömyyskassojen rahoitusosuuksien vahvistamisen yhteydessä Finanssivalvonnan työttömyyskassakohtaisten tilastojen perusteella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 ja on voimassa 6 päivään heinäkuuta 2020. Tätä lakia sovelletaan, jos omapastuu aika on alkanut 16 päivänä maaliskuuta 2020 tai sen jälkeen mutta ennen 7 päivää heinäkuuta 2020.

Helsingissä 9.4.2020

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri